11-a JARO, N-o 423 MONATA ESPERANTO-GAZETO 25. NOVEMBRO 1934

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO, ADMINISTREJO K SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO : 67, avenue Gambetta, Paris 20e
Poŝtĉekaj kontoj je nomo de SAT-Paris : Bruxelles n-o 350 189, S'Gravenhage n-o 211 533, Kopenhago n-o 4 986, Paris n-o 1234 22, Stokholmo n-o 74 153, Wien n-o D-109 068, Zagreb n-o 41 448, Zürich n-o VIII-200 49. Alilande oni pagu per poŝtmandato je nomo de SAT bonvalutaj devizoj en rekom. letero aŭ bankĉeko je nomo de « Bannier ».

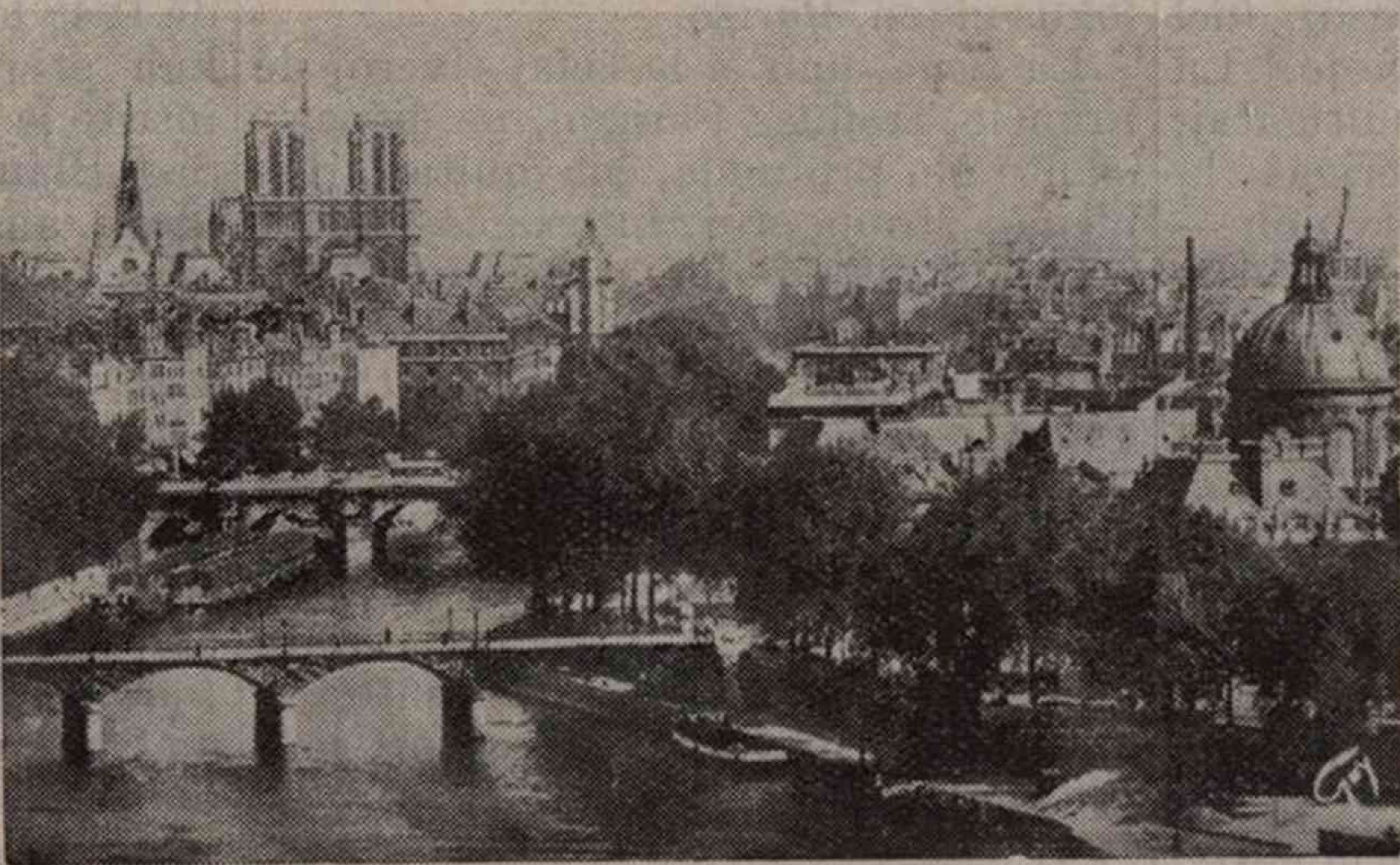
PARIZO, LA URBO DE LA XVa SAT-KONGRESO

Feliĉa la vivul' farinta bel-vojaĝon...
Por post reven', per spert' plenega k per saĝo,
En familia rond' pasigi pluan aĝon.

Ronsar (Ronsard) (1524-1585).

Enkondukante per ĉi-supraj versoj de la malnova franca poeto mian priskribon de la venontjara kongresurbo, mi faras alvokon al via prudento k al via monujo, karaj legantoj ! Ĉar por ektrovi, ĉu la sperto de la malnova poeto estas ĝusta, necesas ekdecidi pri la vojaĝo al Parizo, ĝin prepari, aliĝi la Kongreson, pagi la kongres-kotizon k fine ŝpari la bezonatan sumon, por povi entrepreni la vojaĝon. Kaj ne nur por kolekti belajn vojaĝ-impresojn, faru tiun vian decidon, sed antaŭ ĉio faru ĝin kiel SAT-ano, kiu deziras labori por sia idealo. Pripensu, ke via ĉeesto ĉe la 15-a Kongreso de nia tutmonda asocio en la nuna tempo pli ol iam estas grava k valora manifestacio : ĉia persona partopreno havos sian pezon. Kaj la profito estas kolektiva k ankaŭ individua. Tio ne estas novaĵo cetere por tiuj, kiuj jam partoprenis en SAT-kongresoj, sed por novuloj, ankoraŭ hezitantaj, ĝi estu dirita emfaze ĉi tie.

La fono de la 15-a Kongreso estas admirinda. Parizo estas unu el tiuj mond-urbegoj, en kiuj koncentriĝas trezoroj de civilizo dejarcentoj, je ĉiuj vidpunktoj k en ĉiuj fakoj de la homa aktiveco. Moderna grandurbo ankaŭ, en kiu amasiĝas multe da mizero k ĉifoneco flanke de la miloj da lumegoj, kiujn disĵetas lukso, mondumo, malŝparemo de diboĉuloj k popola facilanimeco. Mi demandas min kelkfoje, kio faras Parizon tiom alloga por fremduloj. La amuzejoj ? La monumentoj k muzeoj ? La popola animstato ? Eble ĉio kune faras sur vizitanton originalan k agrablan impreson. Sed ni diferencigu tamen inter la kategorioj da vizitantoj.

PARIZO. — La malnova intern-urbo kun la katedralo « Nia Sinjorino » k brako de la Senrivero.

Certe ia kategorio de vojaĝantoj kun plenaj monujoj ĉefe estas altirata de la amuzejoj k diboĉejoj diversgradaj k diversrangaj ; krome iuj eble sentas admiron por la kosmopoliteco de l' Latina kvartalo k la originaleco de Montmartro. Sed la klaskonscia laboristo, venanta kiel turisto, serĉas kompreneble alian aspekton de Parizo, kiam li trafas la urbegon : li serĉas sekvi la Historion ĉe la murŝtonoj k konstruoj, li pensas pri la Bastiljo k la granda Revolucio de 1789, en kiu lasta tiom da ideoj karaj al li estis propagandataj ; k aparte li pensas pri la Komuno de 1871, en kiu fluis la laborista sango torente sur la stratoj de Parizo. Kaj se la inteligenta burĝa kosmopolito eble serĉas en la studo de la franca Historio trajtojn k gestojn, utilajn al li por instruo ĉe la propra nacio, la sennacieca laboristo deziras en Parizo la intiman kontakton kun homoj, kiuj trovis sur la Pariza grundo sian batallokon. Ĉar se la Parizo de l'pasinto vidis multajn gravajn k pasiajn scenojn, la Parizo de la nuntempo vidis la 6-an de februaro 1934, en kiu la faŝistoj minacis la demokratajn instituciojn de la franca respubliko k kun ĝi ĉiujn ankoraŭ ekzistantajn liberojn, inter kiuj ne plej malgravas la gazet- k parol-libero.

En Parizo oni trovas, kiel en Londono aŭ Berlino aŭ Amsterdamo, tre kontraste unu apud la alia belajn k malbelajn kvartalojn, komfortajn k mizerajn loĝejojn. La okcidentaj kvartaloj nete distingiĝas kiel burĝaj, kun larĝaj aerumitaj avenuoj k parkoj ; sed eĉ ĝis la laboristaj kvartaloj oni trovas la klopodojn plibeligi la urban aspekton, per malkonstruado de domaĉoj k ekstarigo de novaj, belaspektaj, modernaj domegoj. Tamen oni devas noti, ke la luprezo por la novaj domoj estas treege alta k trans la pagpovo de proletoj.

Parizo havas belan ĉirkaŭaĵon, arbarojn, valojn, montetojn, riverbordojn. Sed por fari agrablajn ekskursojn, oni devas veturi malproksimen, pro tio ke ekzistas granda kordono el ĉirkaŭurboj ofte tre dense loĝataj, kiujn oni devas unue trapasi por atingi la kamparon. Tiuj ĉirkaŭurboj administre ankoraŭ estas memstaraj k pro tio, ke loĝas en ili ĉefe laboristoj, ili ofte troviĝas sub socialista aŭ komunista gvidado (ekzemple : St. Dionizio, Malakofo, Viljuifo, Pjerfito, Banjoleto, Ivrio, Bulonjo-ĉe-Sejno, por citi nur kelkajn). Tiuj antaŭurboj verŝajne delonge estus enkorpigitaj al Parizo, se ne la fortikaĵa zono estus severe riglinta la centran urbon de ekstere (Oni nur antaŭ kelkaj jaroj komencis fordetrui la remparojn, sur kiuj nun konstruiĝas modernaj domaroj).

En Parizo mem la urbestraro havas

reakcian plimulton — ĝi havas la plej reakcian urbestraron el ĉiuj eŭropaj grandurboj. Ĉar la amaso de l' laboristaro loĝas eksterurbe, kie ankaŭ troviĝas ĉefe la grandaj fabrikoj, k interne do superpezas la aro da parazitoj apud etaj komercistoj k memstaraj metiistoj —, kategorio, kiu en Francio ankoraŭ forte batalas por sia ekzistorajto.

Parkoj k publikaj ĝardenoj troviĝas ĉie, atingeblaj ankaŭ por proletoj, k ĉiu povas dimanĉe, sen elspezi pli ol sumeton por la subtera fervojo, atingi la Arbarojn de Vinceno, de Sankta Klu, de Bulonjo, por ĝui tie relative freŝan aeron. En someraj dimanĉoj tiuj arbaroj estas tiom invadataj, ke eĉ estas malfacile trovi liberan razenspacon por ripozo.

En ĉi tiu konciza artikolo mi ne povas pritrakti multajn detalojn. Tamen estu dirite rilate la komunikilojn, ke la subtera fervojo (nomata : *Métro*) kun retaro tra la tuta urbo, eĉ kelkloke ĝis la antaŭurboj, estas la plej malkara k plej rapida transportilo k precipe rekomendinda ĉe longdistancaj vojaĝoj. La aerumado bedaŭrinde ne estas unuaranga. Se oni vojaĝante deziras vidi ion, oni uzu la aŭtobusojn. Ĉi tiuj estas tre komforte instalitaj, sed oni ne povas esperi ĉiam akiri sidlokon, precipe dum la ferm- k malferm- horoj de la fabrikoj, magazenoj, bankoj k kontoroj. Cetere ekzistas du klasoj, kiel ankaŭ ĉe la subtera fervojo. La aŭtobusoj estas pli k pli multigataj, ĉar anstataŭe oni malaperigas la tramojn k eĉ la urban ringfervojon — arkaiĝintaj komunikiloj por urbo kiel Parizo, kie tramo sur reloj estas absoluta trafik-malhelpilo.

Rimarkinda estas la multnombreco da kafejoj, restoracioj k hoteloj. Precipe la unue nomitaj abundas, k escepte la vintrajn monatojn, multaj klientoj garnas la rondajn tabletojn starigitajn ekstere sur la trotuaroj, kun la kutima ornamaĵo : sifono kun distilita akvo. Ĉi lasta estas aldonata al aperitivoj multe ŝatataj de la parizanoj, ne laste la laboristoj. Da restoracioj k hoteloj ekzistas ĉiuprezaj k ĉiukvalitaj. Ne multaj estas vegetaraj, tamen ĝuste ĉe ĉi lastaj oni ofte povas trovi esperantistojn. En Parizo oni povas nutri sin laŭ sia speciala nacia gusto. Italaj restoracioj estas speciale multnombraj. Kaj, precipe en la Latina kvartalo, troviĝas ankaŭ rusaj, polaj, judaj, hungaraj, germanaj, ĉinaj k.m.a. naciaj manĝejoj.

Mi rezignas priskribi ĉi tie la multajn vidindaĵojn de la urbego ; nur rilate du monumentojn aparte interesajn por la K-doj, pri kiuj ekzistas tre ofte erarplena imago ĉe fremduloj, mi dezirus antaŭaverti la vizitontojn : 1) La Bastiljo mem, kiu estis ŝtata malliberejo sub la reĝeco k kiu estis detruata de la popolo la 14-an de julio 1789, tute ne plu ekzistas k nenio pri ĝi estas videbla. Sur la placo, kie ĝi staris, leviĝas nuntempe la gracia Juli-kolono, starigita honore al la viktimoj de la Julia revolucio de 1830, direktita kontraŭ Karolo la X-a. — 2) La Muro de l' Federitoj, kie la blankuloj mortpafis plurajn centojn da Komunanoj en fino de majo de 1871, troviĝas *interne* de la Per-Laŝeza tombejo (tute en la fundo), dum *ekstere*, en parketo samnoma, unu minuton distance de la Sidejo de SAT, estas kontraŭ muro memoriga monumento, kiu montras virinan figuron, ŝirme etendantan siajn manojn antaŭ la viktimoj de la glora Muro.

Se mi ne parolas pri la brilaj postlasaĵoj arkitektaj en la urbobildo el la Napoleona k la reĝa epoko, pri la Versajla kastelo, ktp., mi ne faras tion pro malŝatemo al tiuj artaĵoj parte vere altrangaj, sed pro lokomanko, k ĉar la simpla promenanto tre facile informiĝas pri la signifo de tiuj monumentoj dum la vizito mem. Ke en Parizo troviĝas ĉiuj registarejoj, centroj de klerigo : kvin Akademioj kunigitaj sub la nomo de « Instituto de Francio », Universitato, ktp., mi ne bezonas speciale mencii. Ja la tuta intelekta k arta vivo de Francio (apud la politika) havas sian fokuson en Parizo.

La *Seno*, unu el la ĉefaj riveroj de Francio, trafluas Parizon, ne dispartigante ĝin profunde, ĉar multaj artoplenaj ŝtonpontoj interligas la du bordojn. Parizo havas 2.891.000 da loĝantoj *sen* siaj antaŭurboj. Kun la antaŭurboj ĝi atingas preskaŭ 5 milionojn da loĝantoj.

Parizo estas fondita en la Cezara epoko de la romanoj, kiuj nomis ĝin *Lutecia*, sur insulo de la Seno, kie leviĝas hodiaŭ la katedralo « Nia Sinjorino de Parizo ». Ekirante de tie, la urbo disvolviĝis iom post iom sur ambaŭ bordoj de la rivero.

* * *

En la laborista movado Parizo okupas gravan lokon. Ni citu kelkajn faktojn : Kvankam la Revolucio de 1789 estis esence burĝa revolucio, abolanta la privilegiojn de l' aristokratoj k ekleziuloj, — en ĝia dua fazo (1792) la revoluciaj popol-amasoj ekinfluis la direktadon de la movado. Tamen ili ne povis atingi, ke la propraj-rilatoj estu renversataj. La gvidantaj jakobenoj (i.a. Robespjer-Robespierre) ne konsentis pri la radikalaj sociaj ŝanĝoj postulataj de la metiistaj k laboristaj kluboj, k sub la Teroro (1794) viktimiĝis tiom da revoluciaj laboristoj k intelektuloj kiom da dekstruloj. Sub la gvido de *Buonaroti* k de *Babef* (Babeuf), dum la dekadenco de la Revolucio, formiĝis sekret-organizo, kiu laboris por la renverso de l' Direktorio, kiu celis la likvidon de l' revolucio. Pro perfido de unu kunulo la konspirantoj estis kaptataj k gilotinataj.

Tri jardekojn poste la adeptoj de *Sensimon* (Saint-Simon), liberala burĝo, kiu celis la plibonigon de l' sorto de la laborularo, vigle agitis (precipe ĉe la junularo), por renversi la monarkion ; ili kondamnis ĉefe la familiajn privilegiojn (heredrajton) k revis per forigo de tiuj privilegioj atingi la epokon de l' socia harmonio.

En tri tagoj de julio 1830 la laboristoj de Parizo batalis sur la barikadoj, kun la rezulto, ke ili renversis la burbonojn (tiama reĝo-dinastio). Tiujn tamen anstataŭis alia reĝo : Ludoviko Filipo, la « burĝa reĝo » de Orleana dinastio (1830-1848). Burĝaro k proletaro komencis akre distingiĝi en tiu periodo, en kiu la laboristoj havis tre mizeran vivnivelon. *Ludoviko Blan* (Blanc) formulis jam klare la klasan vidpunkton. En 1843 K. Marks alvenis en Parizo. Kvar grandaj sekret-organizoj formiĝis (1830-39), kies ĉefoj — inter ili la eminenta revoluciulo *Aŭgusto Blanki* (Blanqui) — preparis la februaran revolucion de 1848. Blanki pledis por la proleta diktaturo. En la revolucio de 1848 la proletaro ekstaris unuafoje kun propraj postuloj ; dank' al ĝia insisto la respubliko estis proklamata. Sed Blanki ne povis efektivigi sian ideon, anstataŭi la Provizoran registaron per socialista, ĉar la popolo lasis sin trompi per la devizoj de la registaro ŝajniganta laborist-amikecon.

Revigliĝis la laborista movado nur en la jaroj 1861-64, k naskiĝis la Unua Internacio, en kies historio la plej grava evento estis la batalo de la *Pariza Komuno* (1871). Post ĝia malvenko la heroaj batalintoj estis po multaj miloj buĉataj k ĉiuj suspektuloj estis ekzilataj, plejparte al Numea (insulo en suda Pacifika Oceano). Parizo estis granda kadavrejo, k la socialista fantomo estis forekzilita el Francio por tuta jardeko.

En 1889 la Dua Internacio estis fondata en Parizo. Ni scias pri ĝia malsukcesa laboro rilate eviton de l'milito, pri la mortigo al *Johano Ĵores* (Jaurès) en Pariza kafejo, la tagon antaŭ la milit-eksplodo (1914). Post la mondmilito la laborista movado estis skismigita (1920) en Francio, k en Parizo speciale la granda plimulto de l'klaskonsciaj laboristoj eksimpatiis kun la Tria Internacio. Kun la politika disiĝo plenumiĝis la sindikata disiĝo. La movado restis paralizita, ĝis la okazintaĵoj de l'

6. februaro 1934 kun sia minaco je faŝismo estigis politikan turniĝon k oni starigis *Agad-unuecon* inter socialista k komunista partioj (somero 1934), kiu jam nun liveris tre favorajn rezultojn por la tuta movado.

Ĉe tiu ĉi sunlumigita bildo mi haltas k vokas al vi, tutmondaj SAT-anoj, kune kun la O.K.K., kiu jam komencis prepari nian 15-an Kongreson : *Estu komence de aŭgusto 1935 niaj gastoj en Parizo* !

N. B.

Pri " Fajrero " k Internacia Kooperado

Ni ricevis leteron de K-do *J. Sterken* en Heerlen (Nederlando), kiu, en dankinda maniero, ĝustigas nian recenzon pri la juli-aŭgusta n-o de « Fajrero », aperintan en la sept. n-o de « S-ulo ». Ni konsideras modela lian objektivan klarigon k volonte cedas lokon al ĝi. Ni elĉerpas la esencajn partojn. *Red.*

« *Fajrero* ne estas organo de la Kooperado. Ĝi antaŭe estis. Sed la nederlandaj K-doj ne plu volis kunrespondi pri la enhavo, kiu fariĝis laŭ ni tro unutendenca... Nun « Fajrero » ne estas organo de iu organizo, sed de kelkaj belgaj k germanaj K-doj.

« Kaj pri la Kooperado : Ĝi ne estas iu unuiĝo. Nur estas kunlaborado inter la apudlimaj Laboristaj Esperanto-Grupoj. La celo de la kunlaborado estas : internacie uzi la lingvon esperanto. Por tio ni organizas renkontiĝojn, al kiuj partoprenas la Gek-doj el la limregiono. Ĉar la partoprenantoj parolas la francan, germanan k nederlandan lingvojn, ni devigas ilin paroli esperante. La 30. de sept. ni organizis renkontiĝon en Tervinselen apud Heerlen, al kiu partoprenis pli ol 100 Gek-doj. En somero ni ankaŭ ofte intervizitas nin — kompreneble nun nur kun la belgaj K-doj. La Kooperado do nur estas diversaj grupoj, kiuj por aparta celo kunlaboras, sed plie ne havas ion komunan... La kaŭzo de la malmulta sukceso estis — krom la krizo — la sinteno de kelkaj germanaj K-doj, kiuj ĉiam denove klopodis uzi la renkontiĝojn por propra celo. Ni kompreneble kontraŭbatalis tiun emon k ofte estis en la renkontiĝoj egaj disputoj.

« Antaŭ la regado de Hitler la partoprenado al la renkontiĝoj estis pli granda. En Heerlen, 1932, ĉeestis pli ol 300 Gek-doj. Sed se Hitler ne regus, ni certe jam delonge ne plu havus Internacian Kooperadon, ĉar tiam la germanaj K-doj, kiuj estis la plej multnombraj, certe estus klopodintaj fari el la Kooperado IPE-entreprenon. Kaj tion ni ne tolerus.

« Mi esperas, ke mi per tiu ĉi letero donis al vi pli bonan komprenon pri la Kooperado k « Fajrero ». Viaj malĝustaj opinioj tamen estas kompren❬e❭blaj, ĉar el « Fajrero » vi ne povis pli ĝuston kompreni. »

J. Sterken, Heerlen.

PUBLIKA LETERO AL MULTAJ ESPERANTISTOJ

Estimataj Samcelanoj !

Ni supozas, ke vi apartenas al la proleta klaso, t.e. ke vi ricevas salajron k ne ekspluatas aliajn homojn. Aŭ, se pro favoraj cirkonstancoj vi sukcesis akiri iom privilegiitan situacion, ni tamen volas kredi, ke vi deziras la starigon de pli justa sociordo ol tiu, kiu ĝis nun regis en la mondo. Se tiel estas, vi do certe sopiras al paco k al pli facilaj interrilatoj inter la popoloj. Ni emas eĉ kredi, ke ĝuste pro tiaj konsideroj vi lernis esperanton k deziras ĝian disvastiĝon ĉiean.

Se ni ne eraras en niaj supozoj, estas tute certe, ke pli ol unu fojon vi demandis vin, ĉu la esperanta movado estas ĝuste orientita ; ĉu la rezultoj atingitaj proporcias kun la oferoj faritaj.

Inter la diversaj organizoj, kiuj estas fonditaj por antaŭenpuŝi la esperantan aferon, nedubeble UEA ludis la plej gravan rolon k faris en la pasinto tre atentindajn servojn. Cetere ĝia fondinto k animinto, Hektor Hodler, estis ĉiam inspirata de la spirito, kiun ni priparolas pli supre. Li estis grandcerba k altanima homo, kiu dediĉis sian tutan forton al la funkciigo k prosperigo de tiu mondasocio. Bedaŭrinde tro frua morto forrabis lin. Sed li certe mortis kun la espero, ke lia verko estos daŭrigata. Tiucele li eĉ testamentis grandan sumon (170,000 svisajn frankojn), kiu garantius k certigus al UEA normalan funkciadon k prosperon.

Sed kion ni vidis dum la lastaj jaroj ? La organizo estis skuata de senĉesaj internaj krizoj, okazigitaj de diversaj kaŭzoj, inter kiuj ni menciu naciismajn fluojn, kiuj evidente tute kontraŭas al la spirito en kiu estis fondata UEA. Plie, burokratoj instaliĝis k havis kiel ĉefan celon ĝui komfortan vivon per enspezo de relative tre altaj salajroj. Nu, kio rezultis de tio ? La rezulto estas, ke UEA daŭre spertas krizon k ke el la 170,000 sv. frankoj malavare donacitaj de Hodler restas en la kaso proksimume nur 15,000 !!!

Tiaj estas la faktoj k ni ne mencias ilin kun maliceta ĝojo, sed nur tial ke ni konsideras kiel devon altiri la atenton de la tuta samcelanaro al la vera stato de la esperanta movado. Ni deziras, ke ĉiuj sinceraj homoj serioze prikonsideru la faktojn, komparu la rezultojn, atingitaj de diversaj organizoj k post pripensado demandu sin : kiu mondorganizo laboras plej efike, plej trafe, kun la plej klara konscio pri la fincelo ?

Por helpi al vi respondi al tia demando, ni permesas al ni konigi al vi la laboron faritan de *Sennacieca Asocio Tutmonda* (SAT) dum 14 jaroj.

Antaŭ ĉio necesas rimarkigi, ke la fondintoj k gvidantoj de tiu organizo neniam havis je sia dispono grandajn sumojn. Male, SAT eĉ estis viktimo de makiavela entrepreno, kiu forrabis de ĝi antaŭ tri jaroj almenaŭ 100,000 fr. frankojn. Tian friponan agon faris *Sovetrespublikara Esperanta Unio*[1]. Malgraŭ tio, malgraŭ la fakto, ke niaj anoj plejparte estas laboristoj kun malalta salajro ; malgraŭ la granda daŭra senlaboreco reganta ĉie en la mondo ; malgraŭ, ke en diktatorecaj landoj nia Asocio estas malpermesata, tamen ni povas submeti al via ekzameno jenajn pozitivajn rezultojn de nia laboro : 1) SAT okazigis 14 universalajn kongresojn, kiuj havis ĉiuj tre grandan propagandvaloron.

2) SAT eldonis 10 Jarlibrojn, kiujn ricevis la membroj por tre malalta kotizo.

3) SAT aperigis 4 gazetojn : *a*) la semajnan, 12-paĝan *Sennaciulo*, kun eldonkvanto de 5,000 ekz-oj[2] ; *b*) la monatan, 16-20-paĝan literaturan, *Sennacieca Revuo* kun eldonkvanto de 2,000 ekz-oj ; *c*) la pedagogian *Sennacieca Pedagogia Revuo*[3] kun eldonkvanto de 1,200 ekz-oj ; *d*) la facillegeblan k instruan *La Lernanto*, kun eldonkvanto ĝis 12,000 ekz-oj.

4) SAT eldonis 53 verkojn kun entute pli ol 5,000 paĝoj.

Inter tiuj verkoj aparte menciinda estas la *Plena Vortaro de Esperanto*, kies dua eldono aperis antaŭnelonge k kiun la tuta gazetaro tre favore recenzis.

Ni ne parolos pri la diversaj servoj, kiujn nia Asocio faris al multaj el siaj anoj. Ili certe estas komparindaj kun tiuj de UEA. Ni nur insistas pri jeno : bonvolu kompari la agadon de UEA de post la morto de Hodler ĝis nun kun tiu de SAT, ne forgesante pri la monrimedoj, kiujn havis je sia dispono respektive ambaŭ organizoj. Se vi faros tiun komparon ; se vi objektive ekzamenos la nombrojn k la faktojn, ni estas certaj, ke vi alvenos al konkludo tute, senrezerve favora al SAT. Tiam vi sendube konvinkiĝos, ke en la intereso de la esperanta movado estas via devo aliĝi en niajn vicojn, partopreni niajn klopodojn, ĉar nia movado estas la plej efika, la plej rezultdona, konsidere la rimedojn uzatajn.

Sed eble vi opinias, ke SAT havas parti-politikan karakteron. Se tiel

[1] Ĉiujn detalojn pri la afero ni povos konigi al vi, se vi vere havas intereson pri la SAT-movado k deziras subteni ĝin.

[2] Nun pro la rabo, kiun ni priparolis k pro la senlaboreca krizo *Sennaciulo* aperas nur monate en la eldonkvanto de 4.500 ekzempleroj.

[3] Pro la samaj kaŭzoj pli supre menciitaj, tiu Revuo ne plu aperas.

estas, ni tuj diros, ke vi grave eraras. Neniam nia Asocio celis ludi politikan rolon, fari politikan agitadon k tiel konkurenci kun politikaj organizoj. Estas vero, ke troviĝis en niaj vicoj personoj, kiuj provis trudi tian taskon al SAT k fari el ĝi filion de la III-a t.n. Moskva Internacio; sed estas ankaŭ vero, ke tia provo fiaskis k ke tiuj politikemaj SAT-anoj forlasis nian Asocion k provis starigi iun... Internacion! Cetere anoj de la II-a Internacio iom pli poste imitis tiun sensencan skismecan ekzemplon k ankaŭ provis starigi Internacion...

Ĉar ni deziras varbi vin al nia entrepreno, tion ni volas fari lojale k honeste. Ni ne prezentos nin al vi kun masko. Estas tute vere, ke SAT ne estas neŭtrala rilate al ekspluatantoj k ekspluatatoj, rilate al subpremantoj k subprematoj; ĝi estas kontraŭ la unuajn k por la duaj; ĝi estas kontraŭ la maljuston k por la justo, tial ni komence diris, ke ni supozas, ke vi celas kiel ni la starigon de justa k paca sociordo en la mondo.

Ni ne estas tiom memfidaj, ke ni povus supozi, ke la legado de ĉi tiu letero sufiĉos por detrui en via spirito la miskomprenojn, kiujn eble vi havas pri nia movado. Tamen, ni kredas, ke ĝi almenaŭ vekos ĉe vi la deziron ekscii pli detale pri SAT. Ni sekve nur aldiros, ke ni restas je via dispono por liveri al vi ĉiun informon, kiun vi dezirus ricevi. Skribu al ni.

En la espero, ke ni aŭdos ion de vi, bonvolu akcepti nian sinceran k samcelanecan saluton.

La Plenum-Komitato de SAT.

ANKORAŬ PRI LA HOLANDAJ NOMADOJ

K-do J. v. Scheepen (18 206) en sia lastnumera artikolo forgesis gravan motivon rilate la « nomadecon » de l'holandanoj.

En Roterdamo oni konstruas novajn kvartalojn. La domoj estas pli belaj ol la malnovaj, sed ankaŭ la mona afero ludas gravan rolon. Ĉar multaj domposedantoj donas la rajton al luontoj loĝi senpage dum unu semajno, dum du semajnoj, ec... dum du monatoj. Tio precipe rilatas al la novaj domoj. Nun estas multaj familioj, kiuj, loĝinte en malnovaj domoj, enloĝiĝas la novajn, ĉar ili ne bezonas purigi siajn hejmojn, dum pli malpli longa tempo ili loĝas senpage, k post kelkaj monatoj ili serĉas alian novan loĝejon kun la samaj kondiĉoj. Malgraŭ la kostoj de la transloĝiĝo ili ŝparas monon. Tio povas okazi, ĉar estas sufiĉe da loĝejoj k la domposedantoj devas allogi la luontojn. Krom la motivoj nomitaj de K-do v. Sch. ankaŭ multaj familianoj transloĝiĝas pro la suprenomita kialo. 18 093.

Komunikoj de la Plenum-Komitato de SAT

1. *Malgraŭ la decido de la Konfliktkomisiono k la unuanima aprobo de la Kongreso (Vd.* Protokolon, *p.* 4-5*), K-do* S. Aarse, *Amsterdamo, sendis al ni novan proteston « kontraŭ la fakto, ke la SAT-aparato ne donis okazon al mi diri mian opinion, nur al kontraŭopiniantoj de mi ». Estas tute kompreneble, ke la vidpunkto de K-do S. A. ne estis reprezentita ĉe la Kongreso, ĉar nek li mem ĉeestis ĉi lastan, nek li komisiis alian samurbanon el la multaj, kiuj partoprenis la Kongreson, prezenti lian vidpunkton ! Cetere la « kontraŭopiniantoj » celis nur defendi la interesojn de la Asocio.*

K-do Aarse protestas kontraŭ tio, ke la Socialista Frakcio el SAT-anoj akceptas nur anojn de la II. Internacio (Socialdemokratoj). Estas evidente, ke multaj socialistoj *(en la larĝa senco de la vorto !) ne estas akordaj kun la II. Internacio k tial ne povas aliĝi al la nomita frakcio. Sed nenio malhelpas tiujn K-dojn fondi siavice frakcion, en kiu povus unuiĝi sampensantoj. Sed estas same evidente, ke la Asocio neniel povas interveni en aferoj de tiuj frakcioj, tiom longe kiom ilia agado konformas al la Statuto de SAT. La SAT-organoj disponigas al oficialaj komunikoj de la frakcioj nur tiom da spaco, kiom permesas la cetera tekstaro de la organo k kiu estas proporcia al la kadro de la gazeto.*

2. *Laŭ komisio ricevita en la Valencia Kongreso (vd. p.* 10 *de la Protokolaro) ni skribis al la Lab. Radio-Asocio « VARA » en Hilversum (Nederlando), por atingi, ke eventuale estu dissendataj de la tiuloka radio-stacio esp. disaŭdigoj kun sciigoj pri lab. movado utiligeblaj ankaŭ en landoj, kie nuntempe la lab. movado estas subpremata.*

« VARA » respondis letere la 31-an de oktobro, ke ne estas eble plenumi la peton, ĉar ĉiuj dissendotaj tekstoj bezonas la aprobon de Radio-kontrolkomisiono k « estas absolute neeble, ke dissendoj, kiuj subtenus iun mallegalan laboron, estus permesataj. Tamen la VARA estas preta por interkontakti kun la enlanda organizo pri esp. kurso antaŭ la mikrofono ».

3. *A.D.L.E.L. Kiel jam dirite en nia Raporto al la Kongreso de Valencio (p.* 56 *de la n-o* 419 *de « S-ulo »), la aperdatoj por la libroserio de ADLEL-verkoj ŝanĝiĝos per la fakto, ke la unue eldonitaj du verkoj ĝis hodiaŭ ankoraŭ ne produktis sufiĉe da mono, por povi pagi la elspezojn necesajn por la presigo de la tria volumo (originala verko). Ankaŭ ne ĉiuj K-doj aliĝintaj al la entrepreno, pagis jam sian trian kotizparton, kiu estas* 10 *fr. fr. (por la bindita ekz-o* 15 *fr. fr.)*[1].

Ĉi tiu faro de kelkaj perturbas iom nian planon. Ni petas do la aliĝintojn, ankoraŭ plue pacienciĝi rilate la aperon de la tria volumo, pri kiu ni povos komuniki ĉi-loke espereble baldaŭ.

4. Jarlibro. *La eldono de la Jarlibr(et)o okazos je la sama dato, kiel ĉi-jare (do en januaro* 1935*). La kondiĉoj restos ankaŭ la samaj. Aperos la adresoj de l'*Perantoj *k funkciuloj de la Asocio, krome tiuj de* izoluloj. *Kiuj krome deziras vidi pro iuj motivoj sian adreson en la Jarlibro, tiuj devas pagi sumon de* 5.— fr. fr. *ekstraj ; kiuj deziras korespond-anonci en la J., pagas la samon, k ni konigos ilian deziron per simpla litero* K *antaŭ la nomo. Datlimo por Jarlibraj aferoj estas principe la* 15-a de decembro *(por ekstereŭropaj landoj ni akceptos ĝis la 31-a de dec.).*

EN ĈIO NACIISMO !

En la monato oktobro la nederlandanoj travivis denove grandan nacian feston. La aviadilo « Uiver » (Ejver) kondukita de holandanoj, gajnis en la aviadil-vetflugo Londono-Melburno la duan premion. Nederlando festis, ĉar tia giganta rezulto donis al nacia Nederlando belegan okazon por plifortigi k refreŝigi la patriotismon.

La gazetoj dediĉis tutajn paĝojn al la granda nacia triumfo. La Radiosendstacioj konkuris kun ili, por pliintensigi la frenezon ĉe la popolo. Kaj mi devas konfesi, ke ili ambaŭ — gazetaro k sendstacioj tute sukcesis, ĉar preskaŭ ĉiu homo kun granda ekscito priparolis la heroaĵon de la *Ejver*. La popolo dum kelkaj tagoj estis tute kaptita de tiu ĉi okazintaĵo k kun retenita spiro ĝi legis k aŭskultis « Ejver-novaĵojn ». Burĝoj eldomigis la naciajn flagojn, kiuj ankaŭ flirtis sur oficialaj konstruoj. Nederlando festis, ĉar usona aviadilo, kondukita de holandaj aviadistoj, atingis Melburnon kiel dua. Baldaŭ la aviadistoj revenos en Nederlandon k tiam la ĝojo inter la nederlanda popolo estos ankoraŭ pli intensa.

Kiom da prudentaj homoj Nederlando havas, — prudentaj homoj, kiuj komprenas, ke tiaj festoj estas nur preparo de milit-spirito ; kiuj komprenas, ke ĉiu aviadilo estas esence militaparato el la plej terura speco ? Ne multajn !

Nederlando ĝojas, ĉar montriĝis, ke ĝi ankaŭ en la aviado nuntempe povas konkuri kun aliaj modernaj

---

[1] La tuta abono al la serio kostas 50 fr. fr. (72 fr. fr. por binditaj volumoj).

nacioj. Sed ke tiu aviado estas milit-aviado, tion oni ne klarigis al la popolo, tio ne estas komprenata de la granda amaso.

Kaj kun granda ĉagreno mi konstatis, ke la socialista laborist-gazetaro kunfestis, helpis al la nacia frenezo k dediĉis la fruntpaĝojn de la gazetoj al la granda nacia venko. La laborista gazeto « Voorwaarts » eĉ eldonis ekstran bultenon kun la grandlitera surskribo : « La ŝancoj de la « Ejver » pligrandiĝis ! La angloj havas averion ! » Vi povas kompreni la efikon de tiaj vortoj.

Ne estas mia celo ataki la abonantojn al tiaj gazetoj, nek ataki iun tendencon, kies adeptoj troviĝas en nia SAT-movado. Mi estus malbona SAT-ano. Mi ankaŭ scias, ke la SAT-anoj, kiuj aboniĝis al tiuj gazetoj, ne konsentas en tiaj insidaj, naciaj sensencaĵoj, al kiuj helpas la socialista laborist-gazetaro. Sed ne sufiĉas nekonsenti, ne sufiĉas rezignacii. Kiel vera SAT-ano oni morale estas devigata protesti kontraŭ ĉio, kio estas malinda en nia movado socialisma.

Se sekve de ĉi tiu artikoleto la Gek-doj aŭ la Socialista frakcio el SAT-anoj sendus proteston al la redakcioj de tiuj lab. gazetoj, mi estus atinginta mian celon, kiu estas: Ĉie k ĉiel protesti kontraŭ milito k ĝiaj preparoj.

Bas Vels.

ATENTU ! Nov-aliĝantoj, kiuj pagos jam en decembro la kotizon por 1935 (parte aŭ tute), ricevos senpage la decembran " S-ulo " n !

POR AKIRI ĜUSTAN PRIJUĜON SUPER DOKUMENTO

En la raporto de la *Sennaciista Frakcio*, publikigita en la lasta n-ro de « S-ulo », estas citita oficiala teksto sovetia, laŭ kiu oni ekscias, ekzemple, ke parencoj de dizertinto povas esti kondamnataj je kvin ĝis 10 jaroj da malliberigo. Por ke la legantoj de la gazeto povu prijuĝi tiun leĝon laŭ ĝia apliko, ni komunikas jenan konkretan ekzemplon :

Okaze de la antaŭnelonga vizito de sovetia ŝiparo en la pola haveno Gdjnia, la maristo Voronkov el la kirasŝipo *Marat* dizertis. Sekve de tio la militista juĝistaro mortkondamnis lin k ordonis la tujan areston de liaj parencoj, kiuj estos malliberigataj dum 10 jaroj kiel garantiuloj. La motivo de tiu ordono estas laŭvorte jena : « *pro ebla kunkulpeco eĉ pasiva aŭ senkonscia* ».

La ŝipano Voronkov ne povas esti mortpafata, ĉar li forkuris ; dume liaj parencoj sidas en malliberejo k sendube meditas pri la plej bona maniero konstrui socialismon en unu sola lando.

(Komunikita de la S.F.)

15-a KONGRESO DE SAT EN PARIZO

3.-7. AŬGUSTO 1935

UNUA KOMUNIKO

LA FORMIĜO DE L'OKK. — Kiam ni decidis akcepti la taskon organizi la 15-an Kongreson en *Parizo*, unu el la ĉefaj konsideroj, kiuj gvidis nin, estis tiu, ebligi al kiel eble plej da Gek-doj la partoprenon al la venontjara Kongreso, malgraŭ la kriza periodo, kiun la mondo travivas. La Pariza SAT-anaro, akceptinte inviti la Kongreson al sia urbo, elektis *Organizan Kongres-Komitaton* el jenaj Gek-doj : *Aspes*, *Briard*, *Ida*, *Kaŝon*, *Lagrange*, *Le Sidaner*, *Pâris* k *Peruĝi*. Inter ili jenaj oficoj jam estas distribuitaj : *Pâris*, prezidanto, *Kaŝon*, sekretario, gazet-propagando ; *Le Sidaner*, helpa sekretario ; *Lagrange*, trafik-aferoj.

KOTIZO. — La kotizo estas fiksita sur la bazo de 20 *fr. frankoj*. Tio signifas, ke holandano devas pagi 2 guld., hispano 10 pesetojn, sviso 4 sv. fk., svedo 5,20 kr., ktp.

ADRESO por ĉiuj aferoj, *pagoj* k *leteroj*, estas ekskluzive la *Sidejo de SAT*, 67, avenue Gambetta, *Paris* 20[1]. De tie estos distribuataj al la OKK-fakuloj la diversaj petoj ; do bonvolu noti tion ! La OKK petas vin esti ŝparemaj k indulgemaj rilate demandleterojn k diversajn informpetojn ; ĝi certigas, ke *en konvena tempo aperos ĉiuj necesaj informoj en* « *S-ulo* » (rilate vojaĝon, hotelojn, eventualajn rabatojn, ktp.). Sekve ne necesas ŝarĝi senutile la sekretarion per individuaj demandoj pri tiuj aferoj. Oni uzu tiun rimedon nur en specialaj kazoj !

VOJAĜO, LOĜADO. — En tiu ĉi unua komuniko ni ne jam povas doni detalojn k precizigojn ; oni atendu la sekvantajn komunikojn. Tamen estos zorgate pri rabatita bileto minimume por la franciaj fervojoj. Rilate loĝadon ni povas certigi la eblon starigi *tendaron* en la proksima ĉirkaŭaĵo de Parizo, por la bonuzo de K-doj, kiuj alportante sian tendon intencas ŝpari la elspezojn por hotelo.

SOMERLERNEJO ANTAŬKONGRESA. — Krom la Altlernejo, kies lekcioj estas antaŭviditaj por la kongrestagoj, same kiel en Stokholmo k Valencio, ni havas la intencon aranĝi *antaŭ* la Kongreso, do fine de julio, 8-10-tagan Somerlernejon (kun perfektiga esp. kurso, ktp) en bela pejzaĝo proksime de Parizo. Interesuloj sin anoncu speciale !

Ni finas tiun ĉi komunikon kun la peto al la Gek-doj, aliĝi sufiĉe frue al la Kongreso, ne atendante eĉ la eldonon de speciala Aliĝilo, ĉar ni devas disponi jam frue grandan sumon por povi lui indan Kongresejon !

OKK.

[1] Por la pagoj uzu la poŝtĉekajn kontojn de SAT !

Tra la Esperanta Gazetaro

Nova LEA-organo !

Ni salutas bondezire la aperon de « Lingvo Internacia », monata gazeto por propagando de esp-o inter la laboristaro en *Polio*, kiu estas redaktata de nia ĉefperanto en Polio, K-do Vladisl. Lekovski (adr. de l'Red. k Adm. : Marszalkowska 81, *Warszawa*). Ĝia unua n-o jus elvenis (formato 15 × 23 cm., 12 paĝoj), kun ĉefe pollingva enhavo. El la sciigoj de la redaktoro ni notas, ke « ĝis nun nenia laborist-tendenca gazeto aperis en Polio, pro la disiĝo de nia movado k manko de ia kunagado inter la apartaj asocioj. « L.I. »... estas organo ne de iu grupo aŭ asocio, sed de *tuta nia movado*. Bedaŭrinde la ŝtatadministracio malpermesis uzi klasbatalan nomon por nia gazeto... »

N.B.

Danĝeraj ŝparemuloj

La informilo de la Esperanto-Asocio de Estonio n-ro 152 de oktobro donis ekzemplon, kiel manipulas iuj esperantistoj la « klaran » lingvon esperanto sendante telegramojn : « alveturosmi jedekahoro akceptumin ĉestacidomo ». Prave konkludas la gazeto : « .. ekzistas jam urboj, ekz. Tallinn, kie la telegrafoficistoj konas esp. ; ili devas en tiaj okazoj ne nur honti pro la trompemo de siaj karaj samideanoj, sed ankaŭ estas devigataj enkasigi la pagdiferencon de la malagrable surprizitaj adresitoj. Kaj la rezulto de tiaj ripetaj faroj povus eble esti forigo de esp. el la listo de la klaraj lingvoj... »

Regno de l' Papo

En nekrologo al Dollfus « Espero Katolika » n-o 121 de oktobro skribas per la plumo de sia prezidanto J. Font Giralt, sacerdoto, jenon :

« Fondita sur tiuj katolikaj principoj, li (Dolfus) starigis novan Konstitucion, en kiu la plej granda parto de la instruoj entenataj en la enciklikoj de Leono XIII ' Rerum Novarum ' k de Pio XI , Quadragesimo Anno ' estas enigitaj. Forigante la perforton k akceptante la legitimajn liberojn de la popolo, miskonitajn aŭ ekskluditajn de aliaj sistemoj, Dolfus intencis doni al sia Patrujo gubernion bazatan sur la korporativaj principoj. Ni povas fieri, ke li estis la unua registarestro, kiu realigis la principojn majstre prezentitajn de la socia katolika skolo. »

La laboruloj tutmondaj ne forgesu observi tiun ĉi paradizon de l' Papo : Ili spertos la praktikon de la Katolikismo. Dolfus en Aŭstrio, Ĥil Robles en Hispanio insistegis pri la ekzekuto al kaptitaj laboristoj, kiuj defendis la fundamentan leĝon de siaj respektivaj ŝtatoj. La vizaĝo de l'Papo ne ŝanĝiĝis.

Malagrablaj « samideanoj »

La disputo inter la du esp.-asocioj en Germanio produktas strangajn florojn de la norda rasspirito. « Germana Esperantisto » de oktobro reproduktas du leterojn interŝanĝitajn de la prezidantoj de ambaŭ asocioj. Dum tiu de s-ro Walter (GEA) lingve k laŭ enhavo estas korekta k montras objektivecon, tiu de Piĉ (Pietsch) estas ridiga salato. Ni ĉerpu unu frazon, por montri la spiriton de tiuj « renovigistoj » :

« Vi (la GEA-anoj) estas tiel nomataj kulturitaj nacisocialistoj... Ni estas la absoluta kontraŭo !

Ni pugne surfrapas la tablon, k ni estas harmoniemaj k kamaradecaj kun tiuj, kiuj rigore obeas, k ni eljetas tiujn, kiuj ne volas, eksterdomen. »

Progreso en Skandinavio

Kun plezuro ni legis en la oktobra n-o de « Svenska Arbetar-Esperantisten », ke la danaj K-doj de nun dividas ĝis plue la spacon de la nomita gazeto kun la sveda frat-asocio. Espereble tiu paŝo sekvigos tiagradan disvastiĝon de nia lingvo, ke la danaj Gek-doj baldaŭ povos eldoni propran organon.

H. P.

En nia movado

(Kroniko)

Britio. La Londona Laborista Esp. Klubo reviviĝis antaŭ kelkaj semajnoj k kunvenas nuntempe ĉiun sabaton de la 18.30 h. en 144, High Holborn, *London W.C.1.* La klubanoj kore invitas vizitontojn, k eksterl. Gek-doj estas speciale bonvenaj. Nederlando. *Amsterdamo.* La ĉiloka « Unua Nederlanda Transportlaborista Esp.-Grupo » okazigis sukcesan ekspozicion kiel enkondukon por nova kurso. Ĝi daŭris tri tagojn k postulis dum tiu tempo, same ankaŭ antaŭe k poste, niajn plenajn fortojn. Per ĝi la estraranoj de nia sindikato estis venkataj, k ili tute konsentis, ke nia laboro k nia celo estas tre gravaj por la laboristaro. En la unua vespero paroladis K-do *Muller* en la ejo, en kiu troviĝis la multflanka materialo sur 7 grandaj tabloj k sur la muroj. Poste K-do *Delsen* parolis esp-lingve, por ke la ĉeestantoj aŭdu la belsonecon de nia lingvo. Kiel rezulto enskribiĝis 122 novaj kursanoj, dividotaj en 3 aŭ 4 kursojn.

NEKROLOGO

La 15-an de oktobro mortis unu el niaj plej sindonaj k fervoraj anoj

K-dino Martina Gezina KRAMER

(SAT-ano 17.454)

en aĝo de 71 jaroj. Kvankam laŭ naskiĝo ŝi ne devenis el laborista medio, ĉefe la lab. movado ĝuis ŝian plenan simpation k helpon. La loka Lab. Esp. Rondo suferas grandan perdon.

Honoron al ŝia memoro!

La Apeldorna sekcio de Nederlanda F.L.E.

Recenzejo

E. Lanti : Absolutismo. Parolado en Antverpeno, 1934. Eldono de SAT k FLE. Prezo : 1 fr. fr. (0.10 hgd.). 16 pĝ. Form. 15×23.

Mi ne fidas al flatuloj ; veremaj homoj estas preferindaj. En « Absolutismo » Lanti ne flatas, sed eldiras sian honestan opinion. Pro tio li estu dankata. La devizo de Lanti povus esti tiu de ĉiu agemulo en Esperantio : « *Ne necesas esperi por entrepreni, nek sukcesi por persisti* ».

La batalo por komuna lingvo praviĝas jene : « Ĉiu normala k sana homo sentas en si bolantan energion, kiu nepre devas elŝpruci. La esenca demando sekve estas : kiel plej bone utiligi tiun energion ? Mi ĉiam opiniis, ke ne ekzistas pli trafa maniero ol dediĉi sin al alta, nobla celo, — k tia estas la agado por ekipi nian klason per tutmonda interkomprenilo k tiel helpi al ĝia venko super ekspluatado k maljusto. »

Lanti citas kelkajn trafajn absolutismajn ekzemplojn k montras, ke en ili kuŝas grandparte la plorinda stato nuna en la mondo. Evidente iuj legantoj skuos la kapon pri la hereza samniveligo de Lanti : Stalin, Musolini, Hitler starigis sian propran dogmon k neniu el iliaj respektivaj regatoj rajtas esprimi libere sian opinion. Dubi estas malpermesate.

En nia teknike progresema epoko la muroj inter la popoloj estas pli dikaj k pli altaj ol iam ajn. Kontraŭ la naciismo K-do Lanti rekomendas sennaciismon. La postmilitaj interbataloj en la laborista movado, kiuj ebligis starigi faŝismajn reĝimojn, estas menciataj de li, sed li preterlasis diri, ke ne malofte instigis la akrajn fratbatalojn gvidistoj, kies ĉefa celo fariĝis konservi siajn bone pagatajn postenojn.

Ideoj estas potencaj fortoj. Kiuj opinias, ke ideoj estas nur reflektoj de la ekstera medio, tiuj kontraŭas sin mem, ĉar ili agitas k propagandas, por ŝanĝi la ideojn de siaj kontraŭuloj. Karlo Marks erare opiniis, ke la popoloj pli k pli alproksimiĝas paralele kun teknika progreso, ĉar hodiaŭ la antagonismoj inter la popoloj pli k pli akriĝis. Marks k Engels tro alte taksis la rolon k efikon de la ekonomiaj faktoroj. « Mondmerkato k industria egalformeco estas nur antaŭaj kondiĉoj por kunfandiĝo de l'popoloj. Necesas plie, ke la spirito de l'homoj ankaŭ estu preparata al tiu kunfandiĝo ». Kaj tiurilate nenio estis farata en la laborista movado ĝis la starigo de SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA. Marks rekomendis tutmondan unuiĝon al la laboristaro. « Estas absurde », diras Lanti, « rekomendi unuiĝon al homoj, se ili ne povas interkompreniĝi, se ili ne povas legi la samajn gazetojn, studi la samajn librojn k interdiskuti sen la helpo de tradukistoj k interpretistoj. »

Lanti finas : « Esperanton kreis homa cerbo, instigite de la deziro pri fratiĝo inter la homoj. Tiun idealon ni tenu viva en niaj koroj k ni disvastigu ĝin kun la sama fervoro, kiel iuj danĝeraj absolutuloj disvastigas siajn malhumanajn ideojn. Al la naciismo, kiu frenezigas la homojn k faras el ili kruelajn bestojn, ni kontraŭstarigu la sennaciismon, kiu povos savi la homaron ».

« Absolutismo » meritas esti tradukota naci. lingven k metota en la manon de ĉiu homo. Ĉiu esperantisto ĝin profite legos. 16285.

Deje Esp.-klubo dez. korespondantojn ĉiulandajn. Unufojan respondon ni certigas. Skribu al K-do John Blom, 105 *Deje*, Svedio.

Nia Esperanto-grupo deziras korespondi kun ĉ. l. pri ĉiuj temoj. Skribu multnombre, ni certe respondes. Adreso: " La Verda Stelo " *Bilthoven*. Nederlando.

Ni altiras vian atenton al la suplementa folio, de tiu ĉi n-o, entenanta la Tarifaron por la Jaro 1935.

Ni petas repagi sufiĉe frue, por faciligi nian administracian laboron k certigi al vi seninterrompan liveron de la gazetoj.

Memornoto

Priesper. artik. k notojn enhavis : *Signalen*, Stokh., 11., 18., 25. 10., 1., 8., 11. ; *Arbetaren*, Stokh., 13, 23.10. ; *De Fakkel*, Amsterd., 22.10., 8.11. *Tribuna*, San Juan, 25.9. ; *El Trabajo*, Mar del Plata, 25.9. (recenzo pri esp. libroj) ; *Tribuna*, Tandil 22.9.

Pri la 14-a SAT-Kongreso : *O Commercio do Porto*, 1.8., enhavas unuapaĝe longan artikolon kun detalaj informoj pri la celo k la taskoj de SAT, la disvastiĝo de la movado en Portugalio k Hisp. (verkitan de ĝia speciala korespondanto). Temas pri unu el la plej gravaj portug. jurnaloj.

Korespondado

Hispanio.

Kdo *A. Nadal*, Pont y Vich 14, *Palma de Mallorca*, Balearoj, interŝ. PM kĉl., precipe Sovetio.

Juna K-do dez. koresp. kun Gek-doj el ĉl, pĉt. Resp. gar. *Rikardo Senis*, Bonaire 13 — 3°, *Valencia*.

Hungario.

25 Gek-doj dez. koresp. kĉl. pri ĉt. *Francisko Labas, Rakospalota*, Kossuth-u. 2.

Nederlando.

K-do *T. Geuzebroek*, A 98, *Westzaan*, dez. k. kun Gekdoj el ĉl. pri ĉt., prefere pri laborista movado. Mi certe respondos.

Esp. grupo dez. kor. kolektive k individue pri politiko. ekonomiaj cirkonstancoj de la lab., vivo de la virinoj, instruado, tekniko, poŝtaferoj, naturo, ktp. Adr. : *J. Suk*, Onderlange 1, *Amsterdam- 0.*

Tekslaborista sindikato interŝ. informojn pri laborkondiĉoj en la Teksfako kun Polio, Ĉeĥoslovakio, Japanio. Skribu al *Oskar Lindberg*, Jespersg. 12, *Malmö*, Svedio. Laboristoj en galoŝindustrio ! Por interŝ. de informoj skribu al la sama adreso !

SAT-Rondo de Malmö interŝ. ĉiuspecajn informojn pri laborkondiĉoj ĉe metal-, teks-, konstru-, komunum-, ĥemi- k gazetlaboristaj fakoj por utiligi al la sindikatoj. Adr. : *Einar Norman*, Stureg. 9, *Malmö*, Svedio.

Le Gérant : L. Glodeau.

Pres. Granchamp, Annemasse-861-11-34.